

Valsts ieņēmumu dienests

Metodiskais materiāls

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošana ārvalstu pensijām

2019

Saturs

1. Vispārīgā informācija.....	3
2. Starptautisko līgumu piemērošana pensijām.....	4
3. Gada ienākumu deklarācija	6
4. Saistošie normatīvie akti	8

1. Vispārīgā informācija

1. Metodiskais materiāls par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ārvalstu pensijām sniedz metodisku palīdzību, kā Latvijas iekšzemes nodokļu maksātāja (turpmāk – rezidents) ar nodokli apliekamajā ienākumā ietvert ārvalstu pensijas un piemērot nodokļu konvencijas noteikumus attiecībā uz ārvalstu pensijām, ievērojot likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (turpmāk – likums) normas.

2. Pensijas neatkarīgi no to izmaksas avota ietver Latvijas rezidenta ar nodokli apliekamajā ienākumā. Latvijas rezidenta ar nodokli apliekamo ienākumu veido gan Latvijas, gan ārvalstu pensijas.

3. Pensijai piemēro vispārējo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi (2014.gadā 24 %, 2015.gadā 23 %, 2016.gadā 23 %, 2017.gadā 23 %, savukārt, sākot ar 2018.gadu tiek piemērota progresīvā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme 20 %, 23 %; 31,4 % apmērā).

4. Pensijai piemēro neapliekamo minimumu 3000 *euro* 2018.gadā (250 *euro* mēnesī) (2019.gadā 3240 *euro* gadā (270 *euro* mēnesī)), ja personai ir:

4.1. piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim);

4.2. pārrēķināta pensija pēc 1996.gada 1.janvāra atbilstoši likumam “Par valsts pensijām”;

4.3. piešķirta izdienas pensija;

4.4. piešķirta speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem;

4.5. piešķirta pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem;

4.6. noslēgts mūža pensijas apdrošināšanas līgums (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam).

5. Ja pensijas apmērs ir mazāks par pensijai noteikto neapliekamo minimumu, neizmanto neapliekamā minimuma apmēru, kas pārsniedz pensiju, persona var piemērot citiem ienākumu veidiem, kurus var samazināt par neapliekamo minimumu (piemēram, darba algai), iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

6. Ja persona saņem ārvalsts pensiju, kuru neizmaksā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) starpniecību, persona iesniedz gada ienākumu deklarāciju un iedzīvotāju ienākuma nodokli aprēķina rezumējošā kārtībā, piemērojot pensijai noteikto neapliekamo minimumu.

1.piemērs

2018.gadā Latvijas rezidents saņem ārvalsts pensiju 2640 euro apmērā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību un no kuras ārvalstī ir ieturēts nodoklis 660 euro apmērā, un saņem algota darba ienākumus 3600 euro apmērā par

darbu Latvijā. Veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 344,16 euro, ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 651,17 euro.

Tā kā ārvalsts pensijas apmērs ir par 360 euro mazāks nekā pensijai noteiktais neapliekamais minimums, par minēto summu var samazināt ar nodokli apliekamo algotā darba ienākumu.

Persona iesniedz gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā aprēķinātais nodoklis ir 579.17 euro ((3600 euro – (3000 euro – 2640 euro) – 344,16 euro) * 20 %), attiecīgi ir nodokļa pārmaxsa 72 euro apmērā.

2.piemērs

2018.gadā Latvijas rezidents saņem ārvalsts pensiju 1440 euro apmērā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību un no kuras ārvalstī ir ieturēts nodoklis 216 euro apmērā, un Latvijas pensiju 2400 euro apmērā, kuru izmaksā VSAA.

Persona iesniedz gada ienākumu deklarāciju, iedzīvotāju ienākuma nodokli aprēķina rezumējošā kārtībā.

Pēc neapliekamā minimuma piemērošanas Latvijas pensijai ārvalsts pensijai piemēro neapliekamo minimumu 600 euro apmērā (3000 euro – 2400 euro).

Ārvalsts pensijai piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokli 20 % apmērā, kā rezultātā personai aprēķina nodokli 168 euro apmērā. Tā kā personas ārvalsts pensijai ir piemērots ienākuma nodoklis ārvalstī, Latvijā maksājamo nodokli samazina par ārvalstī ieturēto nodokļa summu (216 euro), kā rezultātā personai Latvijā nav jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

7. Personai, kurai piešķirta vecuma pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem un kura sasniegusi likuma "Par valsts pensijām" 11.panta pirmajā daļā noteikto vecumu, piemēro neapliekamo minimumu 3000 euro 2018.gadā (250 euro mēnesī) (2019.gadā 3240 euro gadā (270 euro mēnesī)). Tomēr, ja ārvalstī piešķirtā pensija nav apliekama ar nodokli, pensionāra neapliekamo minimumu piemēro apmērā, ko veido pozitīva starpība starp pensionāra neapliekamo minimumu un citā valstī piešķirto vecuma pensiju.

3.piemērs

Latvijas rezidents 2018.gadā saņem ārvalsts pensiju 2400 euro apmērā, kuru izmaksā ar VSAA starpniecību. Saskaņā ar nodokļu konvencijas noteikumiem ārvalsts pensijai nepiemēro nodokli Latvijā. Persona gūst algota darba ienākumu Latvijā 1500 euro apmērā.

Latvijā gūtajam algota darba ienākumam var piemērot neapliekamo minimumu 600 euro apmērā (3000 euro – 2400 euro).

2. Starptautisko līgumu piemērošana pensijām

8. Parasti konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem (turpmāk – nodokļu konvencija) 18.pantā ir noteikta nodokļa piemērošanas pensijai vispārējā kārtība.

9. Lai noteiktu to, kurā no līgumslēdzējām valstīm fiziskās personas pensijai piemēro nodokli, izvērtē katras konkrētās nodokļu konvencijas 18.panta noteikumus.

4.piemērs

Latvijas rezidents 2018.gada februārī saņem Baltkrievijas pensiju 450 euro apmērā, pensiju izmaksā VSAA.

Piemēro Latvijas un Baltkrievijas nodokļu konvencijas 18.panta noteikumus, saskaņā ar kuriem Latvijas rezidenta pensiju par iepriekš veiktu darbu apliek ar nodokli tikai Latvijā.

VSAA, izmaksājot pensiju, piemēro pensijai noteikto neapliekamo minimumu (2018.gadā 250 euro mēnesī) un ietur nodokli 40 euro apmērā $((450 \text{ euro} - 250 \text{ euro}) * 20 \%)$.

5.piemērs

Latvijas rezidents 2018.gadā saņēma Ukrainas pensiju 2160 euro apmērā, kuru izmaksāja VSAA, un guva algota darba ienākumu Latvijā 3000 euro apmērā. Saskaņā ar Latvijas un Ukrainas nodokļu konvencijas 18.panta noteikumiem pensiju, ko saņem Latvijas rezidents par iepriekš veiktu algotu darbu, apliek ar nodokļiem tikai Latvijā.

VSAA, aprēķinot nodokli par Ukrainas pensiju, piemēro pensijai noteikto neapliekamo minimumu, kas pārsniedz Ukrainas pensijas apmēru, un nodokli pensijai nepiemēro.

Latvijas rezidentam ir tiesības iesniegt gada ienākumu deklarāciju un, aprēķinot nodokli rezumējošā kārtībā, pensijas neapliekamā minimuma summas daļu 840 euro apmērā $(3000 \text{ euro} - 2160 \text{ euro})$, kas pārsniedz Ukrainas pensijas summu, piemērot algota darba ienākumam.

10. Lai Latvijas rezidents varētu piemērot nodokļu konvencijā noteikto ienākuma nodokli pensijai, persona ievēro Ministru kabineta 2001.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.178 "Kārtība, kādā piemērojami starptautiskajos līgumos par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu noteiktie nodokļu atvieglojumi" 17.punktā noteikto kārtību.

11. Ja Latvijas rezidenta pensija saskaņā ar nodokļu konvencijas noteikumiem nav apliekama ar nodokļiem Latvijā, nodokļu atbrīvojuma piemērošanai Latvijas rezidents (ienākuma saņēmējs) iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā **rakstisku informāciju** par gūto ienākumu un norāda nodokļu konvencijas noteikumus, uz kuru pamata minētais ienākums ir atbrīvots no aplikšanas ar nodokļiem Latvijā, kā arī pievieno dokumentus, kas apstiprina, ka nodokļu līgumā noteiktais atbrīvojums ir piemērojams šim ienākumam. Minēto kārtību nepiemēro gadījumā, kad saskaņā ar VSAA sniegto pieprasījumu Valsts ieņēmumu dienests ir izsniedzis atļauju VSAA neieturēt iedzīvotāju ienākuma nodokli no konkrētai fiziskai personai izmaksājamās Krievijas Federācijas pensijas.

12. Valsts ieņēmumu dienests izskata saņemto informāciju un ne vēlāk kā 30 dienu laikā no tās saņemšanas rakstiski apstiprina atbrīvojuma piemērošanu vai arī sniedz rakstisku motivētu atteikumu piemērot nodokļu līgumā noteikto atbrīvojumu.

13. Nodokļu konvencijās ir noteikta īpaša kārtība attiecībā uz pensiju, kuru fiziskajai personai izmaksā līgumslēdzēja valsts vai tās pašvaldība vai kuru izmaksā no to izveidotajiem fondiem par pakalpojumiem, ko šī persona sniegusi šai valstij vai pašvaldībai. Saskaņā ar nodokļu konvencijas noteikumiem šādi pensijai piemēro nodokļus tikai šajā valstī, savukārt, ja fiziskā persona ir šīs otras valsts rezidents un pilsonis, šādi pensijai piemēro nodokļus tikai otrā līgumslēdzējā valstī.

3. Gada ienākumu deklarācija

14. Latvijas rezidentam, kuram Latvijas pensiju un ārvalsts pensiju izmaksā VSAA un iedzīvotāju ienākuma nodokli piemēro izmaksas vietā, vispārējā gadījumā nav pienākuma iesniegt gada ienākumu deklarāciju attiecībā uz izmaksātajām pensiju summām.

15. Latvijas rezidents, kurš saņem ārvalsts pensiju, kuru neizmaksā VSAA, iesniedz gada ienākumu deklarācija, deklarācijas pielikuma D2 attiecīgajā ailē norādot ārvalstī saņemtās pensijas summu un ārvalstī samaksātā nodokļa summu. Saņemtajai pensijai deklarācijas veidlapas D 10.rindā "Gada neapliekamais minimums pensionāram" piemēro pensijai noteikto neapliekamo minimumu.

16. Ja Latvijas rezidents saņem Latvijas pensiju un ārvalsts pensiju, kuru neizmaksā VSAA, persona, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, aizpilda deklarācijas veidlapu D, deklarācijas pielikumā D1 norāda Latvijas pensiju un deklarācijas veidlapā D2 ārvalsts pensiju. Latvijas un ārvalsts pensijai piemēro pensijai noteikto neapliekamo minimumu. Aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli samazina par ārvalstī samaksātā nodokļa summu, bet samazinājums nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijā aprēķinātajam nodoklim par ārvalsts pensiju.

17. Latvijas rezidents, kas saņem ārvalsts pensiju, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību un kurai saskaņā ar nodokļu konvencijas 18.panta noteikumiem nepiemēro nodokli Latvijā, iesniedz gada ienākumu deklarāciju. Deklarācijai pievieno ārvalsts iestādes izsniegtu dokumentu, kas apliecina, ka pensijai saskaņā ar nodokļu konvencijas noteikumiem nodokli Latvijā nepiemēro.

18. Ja ārvalsts pensija, kuru saskaņā ar nodokļu konvencijas 18.panta noteikumiem neapliek ar iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā, ir izmaksāta ar VSAA starpniecību, persona ir tiesīga, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, pensijas neapliekamo minimumu piemērot citiem ienākumu veidiem.

6.piemērs

2018.gadā Latvijas rezidents saņēma:

- Latvijas pensiju 1800 euro apmērā, no kuras iedzīvotāju ienākuma nodoklis nav ieturēts, jo tika piemērots neapliekamais minimums pensijai;

- Lielbritānijas pensiju 3800 Lielbritānijas sterliņu mārciņa apmērā, kurai ienākuma nodoklis nav piemērots;

- Igaunijas pensiju 2300 euro apmērā.

Fiziskai personai rezumējošā kārtībā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 1083,60 euro.

Deklarācijas pielikums D1

Ienākumu gūšanas vieta un veids	Bruto ieņēmumi	Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas (2. – 3. – 6. – 7. aile)	Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis
1	2	8	9
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, pensija	1800	1800	0,00

Deklarācijas pielikums D2

FIZISKĀS PERSONAS (REZIDENTA) ĀRVALSTĪS GŪTIE IENĀKUMI

Valsts, kurā gūti ienākumi, un ienākumu izmaksātājs (adrese)	Ārvalstī gūtie ienākumi				Ārvalstī samaksātais nodoklis		Nodoklis no ārvalstī gūtajiem ienākumiem (pēc Latvijas Republikā noteiktās likmes)	
	Ienākumu veids	ienākumu saņemšanas datums	summa ārvalstu valūtā (norādīt valūtu)	summa euro	summa ārvalstu valūtā (norādīt valūtu)	summa euro	nodokļa likme	summa euro ((5. – 8.) x 11. aile)
1	2	3	4	5	9	10	11	12
Lielbritānija	Pensija	31.12.2018.	3800 GBP	4318	0,00	0,00	20	863,60
Igaunija	Pensija	31.12.2018.		2300	0,00	0,00	20	460

Deklarācija D

APLIEKAMIE IENĀKUMI:		
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8. ailes summa + (D3 20. rinda + 23. rinda) + D3 ¹ 17. rinda)	1	1800,00
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5. aile – D2 6. aile – D2 8. aile) + D2 ¹ 5. aile)	2	6618,00
KOPĀ (1. + 2.)	3	8418,00
GADA NEAPLIEKAMAIS MINIMUMS PENSIONĀRAM	10	3000,00
IENĀKUMI, NO KURIEM APRĒĶINĀMS NODOKLIS, KOPĀ		
(3. – 8. – 9. – 10. – 15.)	16	5418,00
NODOKLIS KOPĀ, tai skaitā:	17	1083,60
ienākuma daļai, kas nepārsniedz pirmo progresijas sliekšni	17.1	1083,60
AVANSĀ SAMAKSĀTAIS (IETURĒTAIS) NODOKLIS		
(D1 9. aile + D2 10. vai 12. aile + D2 ¹ 7. vai 8. aile + D3 19. rinda vai D3 ¹ 14. rinda) + solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā	19	0,00
PĀRRĒĶINA REZULTĀTS (17. + 18. – 19.)		
Piemaksa (ja 17. + 18. ir lielāka nekā 19.)	20	1083,60
Pārmaksa (ja 19. ir lielāka nekā 17. + 18.)	21	

4. Saistošie normatīvie akti

1. [Likums “Par nodokļiem un nodevām”.](#)
2. [Likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.](#)
3. [Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība”.](#)
4. [Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi Nr.662 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību”.](#)
5. [Ministru kabineta 2001.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.178 “Kārtība, kādā piemērojami starptautiskajos līgumos par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu noteiktie nodokļu atvieglojumi”.](#)